

Tiedoksi merkittävät asiat

MH § 67

1) Maakuntajohtajien yhteinen kannanotto 4.5.2016:*"Maakuntien kannanotto: Koheesipolitiikan tulevaisuus*

Suomen pitkään jatkuneet talouden haasteet edellyttävät aktiivisia toimenpiteitä globaalin kilpailukykyimme vahvistamiseksi. Koheesipolitiikan tulee olla aktiivisessa roolissa EU:n kilpailukyvyyn kehittämisessä rahoituskaudella 2021-2027. Koheesipolitiikan painopisteiden tulee olla talouskasvussa, innovaatioissa ja osaamispohjaisessa taloudessa sekä työllisyydessä. Koheesipolitiikan uudistumista on haettava kehittämisinstrumenttien yhteisvaikuttavuuden lisäämisellä, aidolla joustavuudella sekä alueiden erilaisten kehittämishaasteiden nostamisella koheesipolitiikan keskiöön. Koheesipolitiikalla on myös tulevaisuudessa merkittävä rooli EU:n strategisten tavoitteiden saavuttamisessa sekä Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi. Koheesipolitiikan tulee myös kannustaa unionia, jäsenmaita ja alueita rakenteellisiin uudistuksiin ja muutosjoustavuuteen.

Aluekehittäminen on pitkäjänteistä työtä, johon EU:n koheesipolitiikka on antanut välineitä ja jonka avulla on saatu alueiden eriarvoisuutta tasoitettua. Suomen on otettava tavoitteeksi koheesipolitiikan kokonaissaannon maksimointi, jotta aluekehittämisen jatkuvuus voidaan taata koko maassa.

Suomen kilpailukyvyyn vahvistumisen edellytyksenä on maan kaikkien alueiden elinvoiman kasvattaminen kunkin alueen omien vahvuuksien ja älykkään erikoistumisen strategioiden pohjalta. Maakunnat tukevat Suomen hallituksen linjaa koheesipolitiikassa, jossa Suomen erityiskysymykset kytkeytyvät Suomen syrjäisen sijainnin ja harvan asutuksen huomioimiseen, arktisen yhteistyön ja Itämeriyhteistyön kehittämiseen sekä Itä- ja Pohjois-Suomen erityisaseman huomioimiseen. Lisäksi Suomen erityiskysymyksenä tulee huomioida EU:n ja Venäjän välisen alueellinen yhteistyön kehittäminen.

Uusien itsehallinnollisten maakuntien muodostamisen myötä ERI-rahoitusten yhteensovittamisen malli yksinkertaistuu ja aito aluelähtöisyys vahvistuu, kun aluekehittäminen, elinkeinojen ja innovaatioympäristöjen ja maaseudun kehittäminen sekä ao. rahoitukset ja henkilöstövoimavarat kootaan maakuntiin nykyisen hallinnollisesti pirstoutuneen rakenteen sijaan. ERI rahoituksen ohjelmat on valmisteltava samassa prosessissa. Uuden ohjelmakauden valmistelu ja uuden

maakuntahallinnon rakentaminen sopivat hyvin yhteen vahvistaen maakuntien strategista roolia alueensa kehittäjänä.

Seuraavan ohjelmakauden valmistelussa on kiinnitettävä huomiota erityisesti ohjelmien hallinnon ja ohjelmarakenteiden yksinkertaistamiseen ja joustavoittamiseen. Alueiden vahva asiantuntemus niin ohjelmien toimivuudesta kuin omista vahvuuksista antaa hyvän pohjan joustojen mahdollistamalle harkinnalle. Joustavuus lisää reagointiherkkyyttä olosuhteiden muuttuessa ja kehittyessä.

Tulevaisuudessa eri ohjelmien synergiaedut on pystyttävä hyödyntämään ja rahastojen yhteiskäyttö on oltava mahdollista. Erilaisten suorien avustusrakenteiden ja luotto/takausrakenteiden ja EU-rahoitusohjelmien (ERI, ESIR, H2020) on täydennettävä toisiaan. Alueiden välisen yhteistyön on oltava joustavaa. On tärkeää, että kaikilla EU:n ohjelmilla on sekä mahdollista, että helppoa kytkeytyä toisiin eurooppalaisiin toimijoihin.

Rakennepolitiikkaa toteuttavilta ohjelmilta edellytetään vaikuttavuuden ja ohjelmien toteutuksen seurantaan monella eri mittarilla. Tämä on osittain jäykistänyt ohjelmien hallinnointia. Uuteen rakennepolitiikkaan tulee liittää mahdollisuudet ohjelma- ja aluekohtaisten seuranta-indikaattoreiden ja vaikuttavuusarvioinnin joustaviin käytäntöihin siten että fokus on enemmän toivottujen muutosten seurannassa. Etusijalle pitää asettaa tavoiteltavien muutostyökalujen tai asetettujen tavoitteiden seuranta teknisen rahan käytön ja numeroindikaattoreiden sijaan. Hallinnollista taakkaa tulee keventää etenkin niissä jäsenmaissa, joissa rahoitusvolyymi suhteessa aluetalouteen on alhainen.

Maakuntajohtajat haluavat tuoda maakuntien osaamisen ja asiantuntemuksen mukaan uuden ohjelmakauden valmisteluun.

Maakuntajohtajien puolesta

Helsingissä 4.5.2016

pj. Jari Parkkonen, vpj. Jukka Ylikarjula"

2) Kajaanin kaupunginvaltuuston päätös 2.5.2016 § 26

Kajaanin kaupunginvaltuusto on myöntänyt Markku Heikkiselle eron kaupunginvaltuuston jäsenyydestä. Näin ollen hänen tilalleen maakuntavaltuustoon varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi on valittu Raimo Piirainen.

3) Suomen kuntaliiton kannanotto 5.4.2016 (dnro 360/00.02/2016):

"Kuntien joukkoliikenteen toimintamahdollisuuksia ei saa heikentää

Liikenne- ja viestintäministeriön valmisteilla olevaan Liikennekaari-lainsäädäntöhankkeeseen liittyy monia hyviä tavoitteita, mutta myös kansalaisten arjen sujuvuuden ja kuntien elinvoimaisuuden kannalta huolestuttavia piirteitä. Riskinä on, että lakimuutos tulisi heikentämään merkittävästi kaupunkien vastuulla olevia ja nykyisin hyvin toimivia joukkoliikennejärjestelmiä ja lisäämään julkisen tuen tarvetta kaupunkiliikenteessä. Matkustajien kannalta riskinä olisi joukkoliikennepalveluiden yhteiskäyttöisyyden heikkeneminen, mikä ilmenisi esimerkiksi yhteensopimattomina matkalippuina, aikatauluina, reitteinä ja vaihtoyhteyksinä. Myös maankäyttöön sekä joukkoliikenteen infrastruktuuriin ja ajoneuvoihin tehtyjen julkisten ja yksityisten investointien kannattavuus vaarantuisi. Lakimuutos uhkasi lisätä kuntien kustannuksia ennakoimattomalla tavalla. Uudenlaiset liikkumispalvelut ovat tervetulleita kaupunkiseuduille. Niiden tukijalkana on hyvin toimiva joukkoliikenne. Sen edellytysten ja toimivuuden heikentäminen ei olisi nykyisten, eikä tulevien palvelun tuottajien ja matkustajien etu.

Lakihankkeessa on tavoitteena koota liikennemarkkinoiden sääntely yhtenäiseksi Liikennekaareksi, jolla edistetään uusien palvelumallien syntymistä ja helpotetaan yritysten markkinoille tuloa.

Liikennekaari sisältää ministeriön suunnitelman poistaa joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten (26 kunnallista viranomaista ja 9 ELY-keskusta) vastuulla olevalta tarjouskilpailuihin perustuvalta joukkoliikenteeltä EU:n palvelusopimusasetuksen mukainen ns. PSA-suoja. Liikennekaaren tavoitteena on, että markkinaehtoinen liikenne olisi ensisijaista kuntien järjestämään ja hankkimaan liikenteeseen nähden. Tällä olisi kielteisiä vaikutuksia erityisesti keskisuurilla ja isoilla kaupunkiseuduilla, mutta myös maaseutumaisilla haja-asutusalueilla. Markkinaehtoiselle liikenteelle houkuttelevimpia kohteita ovat luonnollisesti vahvojen asiakasvirtojen bussi- ja raideliikenteen reitit ruuhka-aikoina. Kunnat joutuisivat hankkimaan ja järjestämään muun liikenteen kuten kalliin ilt- ja viikonloppuliikenteen sekä syrjäseutujen liikenteen. Markkinaehtoinen linja-autoliikenne saisi myös kilpailla viranomaisten jo kertaalleen kilpailuttaman ja maksaman liikenteen kanssa samoista asiakkaista. Tämä toisi markkinoille epävarmuutta ja vähentäisi yritysten osallistumista tarjouskilpailuihin.

Suunniteltu lakimuutos heikentää yhteiskäyttöisten joukkoliikennepalvelujen syntymistä. Asiakkaille tämä näkyisi mm. vaihtokelvottomina lippuina sekä yhteensopimattomina reitteinä, aikatauluina ja informaationa. Todennäköisenä seurauksena olisi myös palvelutason lasku erityisesti harvaan asutuilla alueilla sekä hiljaisen ajan liikenteessä iltaisin ja viikonloppuisin. Vaihtoihin perustuvien matkojen hinnat nousisivat ja matka-ajat kasvaisivat. Kuntien järjestämän joukkoliikenteen kustannustehokkuus laskisi ja kuntien alijäämä kasvaisi.

Suunniteltu lakimuutos merkitsee kunnille joukkoliikenteen kustannusten nousua, koska lipputulot alenisivat selvästi samalla kun hankintakustannukset kasvaisivat. Vaihtoehtona olisi palveluiden karsiminen. Myöskään merkittäviä investointeja joukkoliikenneinfraan ja kalustoon ei voitaisi hyödyntää täysimääräisesti. Nykyisin kaupunkiseutujen maankäyttö perustuu merkittävästi toimiviin joukkoliikenneverkkoihin. Lakimuutos heikentäisi edellytyksiä kaupunkiseutujen suunnitelmalliseen kehittämiseen. Sillä olisi todennäköisesti kielteinen vaikutus toimivaan yhdyskuntarakentamiseen, asumiseen ja palveluiden saavutettavuuteen.

Liikennekaareissa ei ole riittävästi huomioitu myöskään ympäristövaikutuksia ja esteettömyyttä. Markkinaehtoisessa liikenteessä sallitaan kaikki katsastusmääräykset täyttävät bussit.

Kuntien joukkoliikenneviranomaisien järjestämässä ja subventoimassa liikenteessä on asetettu tiukempia päästövaatimuksia ja esteettömyysvaatimuksia. Terveysriskit kaupunkiympäristössä kasvaisivat lisääntyvien päästöjen myötä.

Lakimuutosta ei tule tehdä ilman julkista keskustelua, eikä ilman kattavaa ja läpinäkyvää vaikutusten arviointia. Liikennekaaren valmistelussa pitää ennen päätöksentekoa arvioida suorat ja välilliset vaikutukset riittävän laajasti ja puolueettomasti. Vaikutuksia tulee arvioida eri asiakasryhmien, erityyppisten kuntien ja yhteiskunnan kokonaistaloudellisuuden näkökulmasta. Keskeiset vaikutukset liittyvät liikunnan tasa-arvoon, ympäristöön, maankäyttöön ja talouteen. Myös joukkoliikenteen markkinoiden toiminnalle ja liikenteenharjoittajien yhdenvertaiselle kilpailuasemalle aiheutuvat vaikutukset ja mahdolliset häiriöt pitää selvittää luotettavalla tavalla.

Joukkoliikenteen matkustajamäärät kaupungeissa ovat kasvaneet talouden taantumasta huolimatta. Kaupunkiseuduilla tehdään Suomen joukkoliikennematkoista yli 80 prosenttia. Joukkoliikennepalveluiden järjestäminen ja rahoittaminen eivät ole kuntien lakisääteisiä velvoitteita. Valtio rahoittaa ELY-keskusten ja kaupunkiseutujen järjestämää joukkoliikennettä yhteensä noin 10 prosentin osuudella. Loput kustannuksista maksavat kunnat ja asiakkaat. Kunnat maksavat joukkoliikennesubvention vapaaehtoisesti. Tässä asetelmassa valtion ei tulisi omilla lainsäädäntötoimilla kaventaa kuntien itsemääräämisoikeutta ja lisätä niiden kustannuksia.

Linja-autoliikenteen markkinat avautuivat kaukoliikenteessä ja kuntien kilpailuttamassa liikenteessä käytännössä vasta alle kaksi vuotta sitten, vaikkakin pääkaupunkiseudulla liikennettä on kilpailutettu jo 1990-luvulta lähtien. Matkustajamäärät ovat kasvaneet ja asiakastytyväisyys parantunut. Ministeriöllä tulisi olla malttia seurata tilanteen kehitystä ja kuulla asiassa myös kuntia ja kuntien järjestämää

liikennettä hoitavia liikenteenharjoittajia. Joukkoliikenteen kasvun ja uudenlaisten liikkumispalveluiden tukijalkana on yhtenäinen joukkoliikennejärjestelmä.

Jari Koskinen, toimitusjohtaja
Timo Kietäväinen, varatoimitusjohtaja"

Kannanoton ovat allekirjoittaneet: Helsingin, Hämeenlinnan, Joensuun, Jyväskylän, Kauniaisten, Kuopion, Lahden, Lappeenrannan, Oulun, Porin, Tampereen, Turun ja Vantaan kaupungit, Helsingin seudun liikenne HSL sekä Suomen Paikallisliikenneliitto ry

4) Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kannanotto 3.5.2016:

"KANNANOTTO SUUNNITELTUIHIN ENSIHOITOPALVELUN JA PELASTUSTOIMEN JÄRJESTELYIHIN

Pohjois-Suomen maakuntaliittojen neuvottelukunnan kokouksessa 25.4.2016 käydyin keskustelun perusteella on valmisteltu yhteistä julkilausumaa siitä, että ensihoitopalvelun ja pelastustoimen organisoituminen tulisi toteuttaa maakuntajaon mukaisesti. Tämä on ainoa keino varmistaa em. palvelukokonaisuuksien riittävä integraatio muihin alueellisiin palvelukokonaisuuksiin ja sen kautta maakuntauudistuksen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kansalaisten parhaaksi.

Suunniteltu ensihoitopalveluiden ja pelastustoimen irrottaminen maakunnallisesta kokonaisuudesta on Pohjois-Suomen hyvin haja-asutusaluepainotteisella alueella taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä ratkaisu. Alue jakaantuu jo nyt usean eri hätäkeskus- sekä poliisilaitosalueen alueelle. Mikäli ensihoitopalvelun sekä pelastustoimen alueellinen ja paikallisen tason integraatio heikkenee, on näiltäkin osin merkittävä osa paikallisesta ja alueellisesta toiminnallisesta tuntemuksesta ja laadusta siirtynyt varsinaisen palvelu- ja toimialueen ulkopuolelle. Tämänkaltainen tilanne vaarantaa kansalaisten saaman palvelun.

Ensihoitopalvelu sekä pelastustoimi ovat, kuten perustason sosiaali- ja terveydenhuolto, ennen kaikkea asiakkaan ja potilaan luokse vietäviä lähipalveluja. Niiden laadukas organisointi, järjestäminen ja tuottaminen etäältä ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu. Hallituksen linjaus eriyttää ensihoitopalvelu sekä pelastustoimi viiden yliopistosairaalamakunnan yhteyteen on ongelmallinen, koska se vaarantaa laadukkaat lähipalvelut sekä tuotannollisen ja taloudellisen tehokkuuden edellyttämän paikallisen tason integraation. Ensihoitopalvelut ovat kiinteä osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Kaavailtu em. palvelukokonaisuuksien

järjestämisen keskittäminen ei tuo mukanaan oleellisia taloudellisia säästöjä, koska kustannukset ovat käytännössä sidottuna lähipalveluina tarjottavan palvelun määrään.

Hallinto ja johtaminen ovat jo nykyinsäädännön perusteella keskitetty maakuntatasoisesti, aivan kuten muissa sosiaali- ja terveyspalveluissa odotetaan nyt tapahtuvan. Pelastustoimen kannalta ammatti- ja sopimuspalokuntatoiminnan integraatio ja tehokas yhteistyö ovat paikallisella tasolla avainasemassa, kun luodaan toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäviä palvelukokonaisuuksia ja huolehditaan kansalaisten turvallisuudesta. Sekä ensihoitopalvelun että pelastustoimen kehittäminen tulee siis nojata voimakkaasti paikalliseen ja alueellisen palvelutarpeeseen.

Toimintojen keskittäminen viiden yliopistosairaalam maakunnan alaisuuteen ei tuo ensihoito- ja pelastustoimintaan mitään sellaista uutta, että se palvelisi loppukäyttäjää eli asiakasta tai potilasta nykyistä palvelutuotantomallia paremmin eikä kaavailtu em. palveluiden järjestämisen ja tuottamisen tapa myöskään toimi kustannuksia hillitsevä tekijänä. Päinvastoin alueellisen toimintaratkaisujen ja palveluketjujen räätälöinti ja integraatio katoavat sekä samalla luodaan uusia hallinnollisia raja-aitoja. Nämä ovat osaltaan heikentämässä toiminnallista laatua ja kustannusten hallintaa.

Pohjois-Suomen alueella maakunnat ovat sitoutuneita omilla toimialoillaan kehittämään, räätälöimään ja integroimaan palvelujaan tarpeita vastaavaksi, mutta tämä on tehtävä maakuntien erityispiirteet huomioiden sekä lisäämättä hallinnollisia kustannuksia. Edellä mainituin perustein emme hyväksy ensihoitopalvelun ja pelastustoimen keskittämistä suuralueiksi.

Pohjois-Suomen kussakin maakunnassa käsitellään tätä kannanottoa omilla painotuksillaan yhteistyössä sairaanhoitopiirien ja pelastuslaitosten kanssa.

Pohjois-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtajamaakuntana toimii vuonna 2016 Keski-Pohjanmaa.

Lisätietoja allekirjoittaneen lisäksi antavat:

- Maakuntajohtaja Pentti Malinen, Kainuu, puh. 044 – 797 0197
- Maakuntajohtaja Mika Riipi, Lappi, puh. 044 – 767 4200
- Maakuntajohtaja Pauli Harju, Pohjois-Pohjanmaa, puh. 0400 – 389 152

Jukka Ylikarjula, maakuntajohtaja, Keski-Pohjanmaan liitto"

5) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: Tiedonpidon ja liikenteen

suunnitelma 2015 - 2020

Erillisliite nro: 4

6) Valtiovarainministeriön asettamispäätös: Maakuntauudistuksen projektiryhmän valmisteluryhmä (22.4.2016)

Erillisliite nro: 5

7) Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien huippukokouksen alustava ohjelma on valmis. Ilmoittautumiset Harri Turkulaiselle 13.6.2016 mennessä.

8) Kannanhoidollisen sudenmetsästyksen jatkuttava Suomessa.

Kannanhoidollisen sudenmetsästyksen toinen kokeiluvuosi on päättynyt. Kannanhoidollinen metsästys on erinomainen työväline susikannan hallintaan ja petovahinkojen vähentämiseen. Ilman metsästystä kanta runsastuisi holtittomasti, mikä johtaisi koira- ja tuotantoeläinvahinkojen rajuun kasvuun ja koulukyytien lisääntymiseen. Tämän vuoksi on tärkeää, että kokeilu saa jatkoa.

Metsästäjäliiton johto on mahdollisesti lähestynyt teitä jo tämän asian tiimoilta. Sähköpostin liitteenä on luonnos kirjelmästä Euroopan komissiolle liittyen kannanhoidollisen sudenmetsästyksen jatkamiseen.

Metsästäjäliiton lisäksi Paliskuntain yhdistys ja MTK ovat kirjeen takana. Metsästäjäliitto pyytää liittoa ilmoittamaan, mikäli maakuntaliittonne tahtoisivat myös allekirjoittaa kirjelmän.

Suden kannanhoidollinen metsästys on toteutettu Suomessa kaksi kertaa, vuosina 2015 ja 2016. Kannanhoidollisen metsästyksen tulokset ovat erinomaisia ja ovat olleet merkittävä tekijä susikonfliktien ratkaisemisessa. Suden suojeleminen Suomessa suotuisalla tasolla ja susikanta on metsästyksen jälkeenkin suurempi kuin vastaavana aikana vuotta aiemmin. Allekirjoittaneiden laajoja yhteiskuntapiirejä ja kansalaisia edustavien järjestöjen mielestä metsästyksestä tulee saada pysyvä käytäntö susikannan hoitoon Suomessa. Kansainväliset tutkimukset osoittavat, että tietyissä tilanteissa metsästys on väistämättä otettava osaksi ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä susikannan hoitoa.

Suden kannanhoitosuunnitelma päivitetty

Suomessa suden kannanhoidollinen metsästys perustuu päivitettyyn valtakunnalliseen sudenhoitosuunnitelmaan vuodelta 2015.

Hoitosuunnitelma määrittelee suden adaptiivisen kannanhallinnan puitteet. Sen avulla pyritään sovittamaan yhteen sekä sudensuojelun että susireviireillä asuvien ja toimivien kansalaisten tarpeet. Suunnitelmalla vastataan myös Suomea koskeviin kansainvälisiin velvoitteisiin.

2010-luvun alussa suteen ja susipolitiikkaan kriittisesti suhtautuvat kannanotot voimistuivat. Kriittisyyden takana oli kaksi pääsyötä: Suden koettiin menettäneen luontaista ihmisarkuuttaan levittäytyttyään myös taajemmin asutuille alueille. Lisäksi susireviireillä asuvat ihmiset kokivat, ettei heillä ole keinoja puuttua suden ongelmalliseen käyttäytymiseen.

Liian suureksi kasvaessaan susikanta aiheuttaa monenlaisia ongelmia Suomessa. Näistä tärkeimpiä ovat tuotantoeläinvahingot ja koirien tappaminen, sekä koettu uhka susireviireillä asuvien ihmisten terveydelle. Monin aluein on jouduttu ottamaan käyttöön koulukyytejä lapsille, koska ihmisarkuutensa menettäneistä susista tehdään toistuvasti havaintoja asutusten liepeillä. Sudet vaikeuttavat merkittävästi monien maaseutuelinkeinojen harjoittamista varsinkin tiheimmän kannan alueilla. Korvattujen vahinkojen lisäksi huomattavasti suuremmat lisäkustannukset aiheutuvat susivahinkojen ennakotorjunnasta.

Suden aiheuttamat korvatut poro-, koira- ja kotieläinvahingot 2010-15

Vahinkotapausten/eläinten kpl määrä	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Porovahingot	768	919	993	352	558	563
Koiravahingot	23	27	48	24	34	47
Lammasvahingot	18/18+	7/22+	6/28+	13/58+	16/68	20/155
Nautavahingot	1/1	4/5	4/10	3/5	8/11	12/19
Hevosvahingot	1/1	0	4/4	0	0	1/1
Muut kotieläinvahingot	0	1/1	0	0	0	0
Muu eläinten pitoon kohdistuva	1/1	0	0	0	0	0
Muu eloton irtaimisto	3/3	3/3	2/2	0	1/1	0

(esim. 18/18+ tarkoittaa., että 18 korvattavaksi hyväksytyssä tapauksissa on kuollut/vahingoittunut yli 18 eläintä)

Susivahinkojen euromäär. korvaukset	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Porovahingot (keskim. 1646€/poro)	1 264 128	1 512 674	1 634 478	579 392	918 468	926 698
Koiravahingot	51 723	70 504	139 737	79 068	110 480	125 529
Lammasvahingot	29 867	24 029	16 970	33 855	26 840	44 713

Nautavahingot	590	1 159	1 488	2 880	4 110	11 389
Hevosvahingot	37	0	4 572	0	0	2 500
Muut kotieläinvahingot	0	13 008	0	0	0	0
Muu eläinten pitoon kohdistuva	575	0	0	0	0	0
Muu eloton irtaimisto	396	2 428	2 786	0	180	0

Kannanhoidollinen metsästys tärkeä toimenpide

Yhtenä keskeisenä toimenpiteenä päivitettyssä suden kannanhoitosuunnitelmassa esitetään kannanhoidollista metsästystä. Suomen susikanta lisääntyy luontaisesti noin kolmanneksella vuodessa, joten kanta kestää vähentymättä noin 30 % poistuman. Metsäseudut ovat ihmisten asuttamia kautta koko poronhoitoalueen eteläpuolisen Suomen. Ilman säätelevää metsästystä kanta karttuisi jo 3–4 vuodessa selvästi yli nykyisillä ja uusilla susireviireillä asuvan väestön sietokyvyn. Suunnitelmallisen ja ekologisesti kestävänsä kannanhoidollisen metsästyksen tarkoitus on vaikuttaa susikannan aiheuttamaan sosioekonomisen paineeseen reviirialueilla ja eritoten niiden ihmisten keskuudessa, jotka joutuvat jakamaan asuin- ja työympäristönsä susien kanssa. Vaikutusmahdollisuus susikantaan esimerkiksi kannanhoidollisen metsästyksen avulla vähentää susialueiden asukkaiden pelkoja ja osallistaa kansalaisia vastuullisella tavalla paikallisen susikonfliktin hallinnassa. Lisäksi on viitteitä, että säännöllisen metsästyksen avulla susikanta pysyy paremmin ihmisarkana.

Kaksivuotinen kokeilu vielä kesken

Vuoden 2014 lopulla Suomessa päätettiin aloittaa kannanhoidollisen metsästyksen kaksivuotinen kokeilu. Nyt kokeilusta on takana kaksi metsästyskautta ja yksi lisääntymiskausi. Kokeilun ensimmäiselle metsästyskaudelle myönnettyistä 24 poikkeamislupasta jäi käyttämättä viisi hallinto-oikeuksien asettamien täytäntöönpanokieltojen johdosta, ja kaikkiaan luvista käytettiin 17. Toinen metsästyskausi sen sijaan onnistui erittäin hyvin. Hallinto-oikeudet eivät asettaneet yhtään täytäntöönpanokieltoa, ja myönnettyistä 46 pyyntiluvasta käytettiin 43. Vain kolme lupaa jäi käyttämättä vaikeiden pyyntiolosuhteiden vuoksi. Toisen vuoden metsästyksessä saaliiksi saatujen susien lisäksi syksyn ja talven 2015–2016 aikana poistettiin poliisin päätöksillä 13 sutta, ja Suomen riistakeskus myönsi todetun tarpeen mukaan 12 vahinkoperusteista pyyntilupaa. Lisäksi susia on kahden vuoden kokeilun aikana kuollut myös liikenteessä.

Tiedossa oleva susien kuolleisuus syksyn 2015 ja alkuvuoden 2016 aikana on kaikkiaan 75 yksilöä. Tämä on 24–27 %

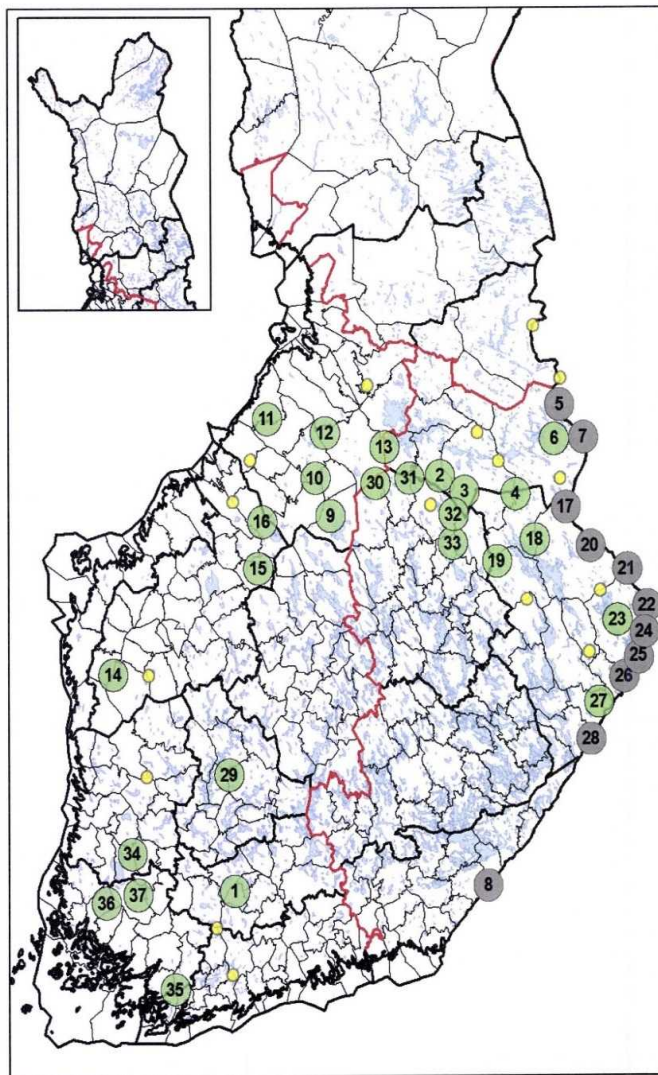
Luonnonvarakeskuksen takautuvasti tekemästä Suomen susikannasta vähimmäisarviosta elokuulle 2015 (275–310 yksilöä). Luonnonvarakeskuksen mukaan Suomen susikanta kestää vähentymättä 30 % vuotuisen kokonaispoistuman. Tämä arvio on yhtenevä kansainvälisen tutkijayhteisön näkemyksen kanssa. Luonnonvarakeskuksen 2014–2016 tekemiin kannanarvioihin nojaten näyttää siltä, että kokeilun toisen lisääntymiskauden jälkeen Suomen susikanta tulee olemaan hivenen suurempi, kuin kokeilun alussa. Samoihin kannanarvioihin nojaten näyttää myös siltä, että aiempina vuosina ilmennyttä susikantaan kohdistunutta selittämätöntä hävikkiä ei kannanhoidollisen metsästyksen kokeilun aikana ole ollut, tai se on ollut hyvin vähäistä.

Suomessa elinvoimainen ja kasvava susikanta

Suomen susikanta on kannanhoidollisen metsästyksen kokeilun päättyessä täysin elinkykyinen ja sen esiintymisalue laajenee. Luonnonvarakeskuksen maaliskuussa 2016 kannanhoidollisen metsästyksen jälkeen julkaiseman susikanta-arvion mukaan Suomessa on 37–39 susilaumaa. Viime vuonna laumoja oli 35 kappaletta. Tämän lisäksi tuoreimman arvion mukaan Suomessa on 16 susiparia, jotka lisääntyessään tulevat pian muodostamaan uusia laumoja. Suomen susikannan hoitosuunnitelma määrittelee suotuisan suojelutason mukaisesti maan pienimmäksi elinvoimaiseksi susikannaksi 25 lisääntyvää paria. Nykyinen 37-39 laumaa, ja arviolta 16 lisääntymistä tänä tai ensi vuonna suunnittelevaa paria ylittää jo huomattavasti hoitosuunnitelmassa asetetun minimitasan.

Suomen susikanta on läheisessä yhteydessä Luoteis-Venäjän susikantaan ja osa ns. Karjalan kantaa (Karelian population).

Karjalan tasavallassa Venäjällä arvioidaan olevan noin 330 sutta ja etelämpänä Leningradin

Susi- ja rajalauimat sekä susiparit tammi-helmikuussa 2016. Vihreät symbolit viittaavat tunnettuihin laumoihin, harmaat rajalauimoihin ja keltaiset pareihin.

alueella (Pietarin ympäristö) noin 700 sutta. Suomella ja Venäjällä on yhteistä maarajaa 1300 kilometriä.

Suden kannanhoidollisen metsästyksen kokeilu näyttää onnistuneen hyvin ja käytäntöä tulee myös voida jatkaa. Se on osoittautumassa oikeaksi toimenpiteeksi Suomen susikannan hoidossa. Susikanta on voitava säädellä kestäväällä metsästyksellä, jolloin myös susien aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisy on helpompaa. Kannanhoidollisen metsästyksen kokeilu on luonut sudelle arvostusta riistaeläimenä ja lisännyt osaltaan lajin hyväksyntää paikallisten asukkaiden keskuudessa.

Suomen susikannan kasvu on nyt saatu hidastumaan, mutta tuorein kanta-arvio viittaa edelleen kasvuun. Suomen susikannan elinkyky ei ole nykyisen kannanhoidon puitteissa toimittaessa vaarantunut tai vaarantumassa.

Metsäpeura uhattuna

Suomelle kotoperäisen metsäpeuran alalajin (*Rangifer tarandus fennicus*) itärajan tuntumassa Kainuussa elävä alkuperäinen osakanta on vähentynyt 1700 yksilöstä seitsemäänsataan viidentoista vuoden aikana. Alueella elää tätä nykyä maan tihein susikanta. Suden levittäytymisellä ja runsaudella on selvä tutkittu negatiivinen vaikutus metsäpeuran vasatuottoon Kainuussa. Lisäksi Luonnonvarakeskuksen aineistojen mukaan susi on Suomessa kuolleena tavattujen satelliitti- ja radiolähettimin merkittyjen aikuisten peuranaaraiden eri kuolinsyistä merkittävin. Kannanhoidollista metsästystä on Suomen Metsästäjäliiton mielestä lisättävä erityisesti alueilla, joilla sudet uhkaavat suomalaisen metsäpeuran olemassaoloa. Metsäpeuran *fennicus*-alalajia tavataan maailmassa enää ainoastaan Suomessa ja Venäjän Karjalassa, ja sen koko kannan suuruus on noin 4000 yksilöä, josta Suomessa elää puolet. Myös Venäjän Karjalassa metsäpeurakanta on huvennut hälyttävää tahtia. Suomella on Euroopan Unionissa ja koko maailmassa erityisvastuu tämän villieläinlajin eloonjäännin turvaamisessa. Susi puolestaan on luokiteltu maailmanlaajuisesti elinvoimaiseksi lajiksi.

Kainuun liiton virasto on allekirjoittanut oheisen lausunnon.

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Eero Suutari poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 12.20.
